

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Ankara, 28.02.2019

BARO BAŐKANLIĐI

DUYURU NO : 2019/19

İLGİ : *Anayasa Mahkemesi'nin 09.01.2019 günlü ve 2014/11453 Başvuru Nolu Kararı Hakkında.*

"Ceza yargılanmasında Hükümün Açılanmasının Geri Bırakılması kararı verilmiş olan sanık avukat aleyhine İl Baro Disiplin Kurulu'nca verilen ve Türkiye Barolar Birliği Disiplin Kurulu'nca onanan uyarma cezasının, Anayasaya aykırı olmaması nedeniyle başvurunun kabul edilemez olduğu" yönündeki Anayasa Mahkemesi'nin 09.01.2019 günlü ve 2014/11453 Başvuru Nolu Kararının bir örneği ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla.

Avukat Metin FEYZİOĐLU
Türkiye Barolar Birliği
Başkanı

Eki:Anayasa Mahkemesi Kararı.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

D.E. BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2014/11453)

Karar Tarihi: 9/1/2019

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

GİZLİLİK TALEBİ KABUL

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Recep KÖMÜRCÜ
Celal Mümtaz AKINCI
Muammer TOPAL
M.Emin KUZ
Raportör Yrd. : Tuğba YILDIZ
Başvurucu : D.E.
Vekili : Av. Hatice Mehveş EKŞİLER ÖZER

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, ceza yargılamasında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi üzerine baro tarafından disiplin cezası verilmesinin masumiyet karinesini; mesleki kariyeri etkilediği gerekçesiyle maddi ve manevi varlığı geliştirme hakkını; açılan davada mahkeme kararının yeterli gerekçeyi içermemesi nedeniyle gerekçeli karar hakkını ihlal ettiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 8/7/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:
6. Başvurucu, İstanbul Barosuna kayıtlı avukat olarak görev yapmaktadır. Başvurucunun, bir müvekkilinin Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesindeki 16/4/2004 tarihli duruşmasında "*Derdimizi bir çocuğa anlatsak çocuklar bile anlar ancak siz anlamaktan acizsiniz. Kasıtlı olarak gazete haberlerine göre hareket ederek müvekkilimi süründürüyorsunuz.*" ifadesi ile mahkeme heyetine hakaret ettiği iddia edilmiştir.

A. Ceza Yargılamasına İlişkin Sürec

7. Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin 2/5/2006 tarihli kararıyla başvuruçunun, resmî heyetlere ve duruşma yapan hâkime hakaret suçundan (1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı mülga Türk Ceza Kanunu'nun 268. maddesi) yapılan ceza yargılamasında 6 ay hapis cezasıyla tecziyesine, takdiri indirim sebepleriyle 5 ay hapis cezası ile cezalandırılmasına ancak başvuruçunun kişiliği, suçun işleniş şekli dikkate alınarak hapis cezasının 1.650 TL adli para cezasına çevrilmesine ve cezanın ertelenmesine karar verilmiştir.

8. Başvuruçunun temyizi üzerine Yargıtay 4. Ceza Dairesinin 7/7/2008 tarihli kararıyla hükümden sonra yürürlüğe giren hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının uygulanıp uygulanmayacağı tartışılması gerektiği gerekçesiyle ilk derece mahkemesi kararı bozulmuştur.

9. Bozma kararı üzerine yapılan incelemede Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin 24/2/2009 tarihli kararı ile önceki kararda açıklanan gerekçeyle (bkz. § 7) başvuruçunun 1.650 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiştir. Başvuruçudan tarafından itiraz edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Beş yıllık denetim süresinin dolması akabinde dosya hakkında herhangi bir işlem yapıp yapılmadığı dosya kapsamından anlaşılmamaktadır.

B. Disiplin Yargılamasına İlişkin Sürec

10. Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesinin başvuru konusu olaya ilişkin (bkz. § 6) şikâyeti üzerine İstanbul Barosu soruşturma başlatmıştır. İstanbul Barosu Yönetim Kurulunun 22/12/2005 tarihli kararı ile başvuruçudan hakkında kamu davasının sonuçlanmadığı, mahkûmiyet kararı verilmesi ve bu kararın kesinleşmesi durumunda 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 140. maddesinin son fıkrası uyarınca disiplin kovuşturması açılacağı gerekçesiyle o aşamada başvuruçudan hakkında disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verilmiştir. Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 12/7/2005 tarihli soruşturmaya ilişkin görüşü de aynı yöndedir. Bu karara karşı herhangi bir yola başvurulup başvurulmadığı, kararın ne zaman kesinleştiği dosya kapsamından anlaşılmamaktadır.

11. İstanbul Barosu Yönetim Kurulu 10/9/2009 tarihinde, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı Bürosunun yazıları ile ekinde gönderilen Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin 24/2/2009 tarihli kararında, başvuruçudan hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verildiğini ve kararın kesinleşmiş olduğunun anlaşıldığını gerekçesinde belirterek 1136 sayılı Kanun'un 140. maddesinin son fıkrası gereğince başvuruçudan hakkında disiplin kovuşturması açılmasına karar vermiştir.

12. İstanbul Barosu Disiplin Kurulu Başkanlığının 14/1/2010 tarihli kararında; söz konusu eylemin 1136 sayılı Kanun'un 34. ve 134. maddelerinin gönderimiyle Türkiye Barolar Birliği (TBB) Meslek Kuralları'nın 17. maddesine aykırı olduğu tespit edilerek 1136 sayılı Kanun'un 135. maddesinin birinci fıkrası uyarınca başvuruçunun uyarma cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir.

13. Başvurucunun ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının itirazı üzerine TBB Disiplin Kurulu 14/8/2010 tarihli kararı ile uyarma cezasına ilişkin kararın bozulmasına karar vermiştir. Kararın gerekçesinde "*Şikâyetli avukatın 5237 sayılı Türk Ceza Kanununu'da yapılan değişiklik sonucu 'hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına' ilişkin karar veren Mahkemeye yasal süresi içinde müracaat edip etmediğinin araştırılması, müracaat etmiş ise Avukatlık Kanunu'nun 140. maddesi ikinci fıkrası uyarınca yargılaması devam edecek olan kamu davasının kesin sonucunun beklenilmesi, Mahkemenin kesin sonucuna göre bir karar verilmesi, şikâyetli avukat tarafından ilgili mahkemeye müracaat edilmemesinin tespiti halinde, Kurulumuzca bozma kararı verilmiş olduğundan, mevcut duruma göre bir karar verilmesi gerektiği*" belirtilmiştir.

14. Bozma kararı üzerine yapılan yeniden incelemede İstanbul Barosu Disiplin Kurulu Başkanlığının 20/6/2011 tarihli kararı ile başvurucunun uyarma cezası ile cezalandırılmasına karar verilmiştir. Kararın gerekçesinde, Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin cevap yazısında başvurucunun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararı kabul etmediğine dair yasal süresi içinde bir itirazda bulunmadığı belirtilmiş ve önceki kararda açıklanan gerekçeyle başvurucunun uyarma cezasıyla tecziyesi gerektiği ifade edilmiştir.

15. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan itiraz üzerine TBB Disiplin Kurulunun 10/2/2012 tarihli kararıyla, uyarma cezası verilmesine ilişkin kararın kınama cezasına çevrilmesi suretiyle düzeltilerek onanmasına karar verilmiştir. Gerekçenin ilgili kısmı şöyledir:

"Şikâyetli avukat hakkında, Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin özetlenen karar, mahkûmiyet açısından kesin hüküm oluşturan bir karar niteliğinde değil ise de mahkemede toplanan deliller, dinlenen tanıklar, şikâyetli avukatın müvekkilinin değişik tarihlerdeki maaşı üzerine konan tedbirin kaldırması talebini aynı gerekçelerle reddedildiğinden hukuki bir yol olan mahkeme heyetini reddedilmesi yolunu seçmeyerek fevri olarak da olsa "derdimizi bir çocuğa anlatsak çocuklar bile anlar, ancak siz anlamaktan acizsiniz" şeklindeki beyanı disiplin suçunu oluşturmaktadır.

Avukatlık Yasasının 34. maddesine göre, 'Avukatlar yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen Meslek Kurallarına uymakla yükümlüdürler.'

Türkiye Barolar Birliği Meslek Kurallarının 4. maddesine göre 'Avukat mesleği itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır.' 5. maddesine göre 'Avukat yazarken de konuşurken de düşüncelerini olgun ve objektifi biçimde açıklamalıdır.' 17. maddesine göre 'Hakim ve savcılarla ilişkilerinde, avukat hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorundadır. Bu ilişkilerde karşılıklı saygı esastır.'

Bu nedenlerle, Baro Disiplin Kurulunun eylemin disiplin suçunu oluşturduğuna ilişkin kabulünde hukuksal isabetsizlik bulunmamakla birlikte, Avukatlık Yasasının 136/l. maddesi uyarınca; avukatların hak ve ödevleri ile ilgili altıncı kısımda yazılı esaslara uymayanlar hakkında ilk defasında en az kınama cezası gerektiğinden tayin edilen cezada hukuksal isabet görülmemiş, yeniden incelemeyi gerektirir bir halin de bulunmaması sebebiyle, şikâyetli avukat hakkında Baro Disiplin Kurulunca tayin edilen 'Uyarma cezası verilmesine ilişkin kararın, 'kınama' cezasına çevrilmesi suretiyle düzeltilerek onanmasına karar vermek gerekmıştır..."

16. Başvurucu tarafından TBB kararının iptali istemiyle Ankara 4. İdare Mahkemesinde dava açılmıştır.

17. Ankara 4. İdare Mahkemesinin 28/12/2012 tarihli kararı ile davanın reddine karar verilmiştir. Kararın gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

" 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun ... 140. Maddesinde: 'Avukat hakkında başlanmış olan ceza kovuşturması, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

...

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması sebebiyle beraat hali müstesna, beraatle sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin kovuşturması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

...

Olayda; davacının (G.D.)'un vekillik görevini yürüttüğü Ankara 1. Asliye Ticaret Mahkemesi'nin ... 16.04.2004 tarihli duruşmasında Mahkeme heyetine yönelik olarak "derdimizi bir çocuğa anlatsak çocuklar bile anlar, ancak siz anlamaktan acizsiniz, kasıtlı olarak gazete haberlerine göre hareket ederek müvekkilimi süründürüyorsunuz." dediği gerekçesiyle Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.02.2009 tarihli ... kararı ile 1.650,00 TL adli para cezası ile cezalandırılmasına ve bu hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verildiği görülmektedir.

Bu durumda, duruşma esnasında Mahkeme heyetine hakaret ettiği sabit olan davacının davalı idarece 1136 sayılı Kanun'un 157. maddesinde öngörülen yetki kullanılmak suretiyle kanama cezası ile cezalandırılmasına ilişkin dava konusu işlemde hukuka aykırılık görülmemiştir..."

18. Ankara Bölge İdare Mahkemesi Birinci Kurulunun 19/3/2014 tarihli kararı ile ilk derece mahkemesi kararının usule ve hukuka uygun olduğu, kararın bozulmasını gerektiren bir neden bulunmadığı gerekçesi ile itirazın reddine, hükmün onanmasına karar verilmiştir. Anılan karar 9/6/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir.

19. Başvurucu 8/7/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

20. 1136 sayılı Kanun'un 34. maddesi şöyledir:

"Avukatlar, yüklendikleri görevleri bu görevin kutsallığına yakışır bir şekilde özen, doğruluk ve onur içinde yerine getirmek ve avukatlık unvanının gerektirdiği saygı ve güvene uygun biçimde davranmak ve Türkiye Barolar Birliğince belirlenen meslek kurallarına uymakla yükümlüdürler."

21. 1136 sayılı Kanun'un 134. maddesi şöyledir:

"Avukatlık onuruna, düzen ve gelenekleri ile meslek kurallarına uymayan eylem ve davranışlarda bulunanlarla, mesleki çalışmada görevlerini yapmayan veya görevinin gerektirdiği dürüstlüğe uygun şekilde davranmayanlar hakkında bu Kanunda yazılı disiplin cezaları uygulanır."

22. 1136 sayılı Kanun'un 135. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Disiplin cezaları şunlardır:

Uyarma; avukatın mesleğinin icrasında daha dikkatli davranması gerektiğinin kendisine bildirilmesidir.

Kınama; mesleğinde ve davranışında kusurlu sayıldığı için avukata bildirilmesidir.

(...)"

23. 1136 sayılı Kanun'un 140. maddesi şöyledir:

"Avukat hakkında başlamış olan ceza kovuşturması, disiplin işlem ve kararlarının uygulanmasına engel olmaz.

(Değişik ikinci fıkra: 22/1/1986 - 3256/24 md.) Şu kadar ki, disiplin işlem ve kararına konu teşkil edecek bir eylemde bulunmuş olan avukat hakkında aynı eylemlerden dolayı ceza mahkemesinde dava açılmış ise, avukat hakkındaki disiplin kovuşturması, ceza davasının sonuna kadar bekletilir. Bu halde yönetim kurulunun isteği üzerine disiplin kurulu, avukatın işten yasaklanmasına yer olup olmadığı hakkında 153 ve 154 üncü maddeler uyarınca bir karar vermek zorundadır.

Eylemin işlenmemiş veya sanığı tarafından yapılmamış olması sebebiyle beraat hali müstesna, beraatle sonuçlanmış bir ceza davasının konusuna giren eylemlerden dolayı disiplin kovuşturması, o eylemin ceza kanunları hükümlerinden ayrı olarak başlı başına disiplin kovuşturmasını gerektirir mahiyette olmasına bağlıdır.

Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar."

24. 1136 sayılı Kanun'un 143. maddesi şöyledir:

"Disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına dair kararın konusuna giren eylemlerden dolayı yeniden inceleme yapılabilmesi, yeni delillerin bulunmasına ve bu kararın kesinleştiği tarihten üç yıl geçmemiş olmasına bağlıdır."

25. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl(2) veya daha az süreli hapis veya adli para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukuki sonuç doğurmamasını ifade eder."

26. Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 4. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Avukat, mesleğin itibarını zedeleyecek her türlü tutum ve davranıştan kaçınmak zorundadır."

27. Türkiye Barolar Birliği Meslek Kuralları'nın 17. maddesi şöyledir:

"Hakim ve savcılarla ilişkilerinde, avukat, hizmetin özelliklerinden gelen ölçülere uygun davranmak zorundadır. Bu ilişkilerde karşılıklı saygı esastır."

B. Uluslararası Hukuk

1. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi

28. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 6. maddesinin (2) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar masum sayılır."

2. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihadı

29. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM), Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasının disiplin yetkisini haiz makamların ceza yargılaması kapsamında kendisine suç isnat edilen ve eylemi usule uygun bir şekilde tespit edilen bir kamu görevlisine yaptırım uygulamasını engellemek gibi bir amacı veya etkisi bulunmadığını belirtmektedir. Sözleşme'nin herhangi bir eylem nedeniyle hem ceza hem de disiplin yargılamalarının başlatılmasına veya söz konusu iki yargılama türünün eş zamanlı olarak yürütülmesine halel getirmediğine vurgu yapan AİHM ayrıca, cezai sorumluluğun kaldırılması hâlinde bile daha hafif bir ispat külfeti temelinde aynı olaylardan doğan hukuki veya diğer sorumlulukların tesis edilmesine bir engel bulunmadığına işaret etmektedir (*Seven/Türkiye*, B. No: 60392/08, 23/1/2018, § 51).

30. AİHM, Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında güvence altına alınan masumiyet karinesinin iki unsuru bulunduğunu kabul etmekte; ilk unsurun kişiye ceza gerektiren bir suç isnadında bulunulmasından ceza yargılamasının sonuçlanmasına kadar geçen süreci kapsadığını, ikinci unsurun ise ceza yargılaması mahkûmiyetten başka bir şekilde sonuçlandığı zaman devreye girdiğini ve daha sonraki yargılamalarda ceza gerektiren suç ile ilgili olarak kişinin masumiyetinden şüphe duyulmamasını gerektirdiğini ifade etmektedir. Öte yandan AİHM; ceza yargılamasının devam ettiği sürece ilişkin ilk unsurun kapsamının sadece ceza yargılamalarının adilliyetini temin etmek adına usule ilişkin bir güvence olmakla sınırlı olmadığını, bu ilkenin kapsamının daha geniş olduğunu belirtmekte ve hiçbir devlet temsilcisinin kişinin suçluluğu bir mahkeme tarafından tespit edilmeden o kişinin suçlu olduğuna ilişkin bir ifadede bulunmamasını gerektirdiğini hatırlatmaktadır. Bu yönüyle AİHM, masumiyet karinesinin yalnızca ceza yargılamaları bağlamında değil ceza yargılamaları ile eş zamanlı olarak yürütülen diğer davalarda ya da disiplin incelemelerinde de ihlal edilebileceğine dikkat çekmektedir (*Kemal Coşkun/Türkiye*, B. No: 45028/07, 28/3/2017, §§ 41, 43; *Seven/Türkiye*, § 43).

31. Bu bağlamda masumiyet karinesinin idari yargılamalar için de uygulanabilir olduğunu kabul eden AİHM, hakkında nihai bir ceza hükmü olmamasına rağmen idare mahkemesi tarafından verilen bir kararda davacıya cezai sorumluluk yükleyen bir ifadenin yer almasının Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrası kapsamında bir soruna yol açabileceğini belirtmektedir (*Çelik Bozkurt/Türkiye*, B. No: 34388/05, 12/4/2011, §§ 31, 32; *Seven/Türkiye*, § 51).

32. AİHM *Güç/Türkiye* (B. No: 15374/11, 23/1/2018) başvurusunda uygunsuz davranışı nedeniyle hakkında yürütülen ceza yargılaması sonuçlanmadan okul görevlisinin kamu görevinden ihraç edilmiş olmasının masumiyet karinesini ihlal etmediğine karar vermiştir.

33. Mezkûr başvuruda AİHM'den disiplin makamlarının ve idari makamların kararlarında belirttikleri gerekçeler veya kullandıkları dil nedeniyle ceza mahkemesi tarafından suçlu bulunmamış olan başvuranın masumiyetine gölge düşürülmesine sebebiyet verip vermediklerinin tespit edilmesi talep edilmiştir (*Güç/Türkiye*, § 31).

34. AİHM'in bu bağlamdaki tespitlerine göre somut olayda disiplin soruşturması, ilgili kişilerin ifadelerine başvurmak ve rehber öğretmenin söz konusu öğrencinin psikolojik ve sosyal gelişim düzeyi hakkında hazırladığı raporu incelemek suretiyle bağımsız şekilde olayları tespit eden iki müfettiş tarafından yürütülmüştür. Disiplin raporunda, müfettişlerin başvuran aleyhinde yürütülmekte olan ceza yargılaması devam ederken erken çıkarımlarda bulduklarına işaret eden herhangi bir husus mevcut değildir. Müfettişler, yürüttükleri soruşturma sonucunda ve daha hafif bir ispat külfeti temelinde başvuranın öğrenciye tacizde bulunduğu hususunda güçlü izlenimler edinmişlerdir. AİHM'e göre *taciz* terimi kullanımı tek başına bir sorun teşkil etmemektedir. Zira söz konusu terim, sadece ceza hukuku kapsamına giren eylemler bağlamında kullanılmamakta olup aynı zamanda kişinin vücut bütünlüğü dâhil kişinin mahreminin rızası dışında fiziksel temas veya şifahen ihlal edildiği durumlarda da kullanılmaktadır. Disiplin makamları taciz eyleminin ceza hukuku kapsamında cinsel taciz olarak sınıflandırılıp sınıflandırılmayacağı hususunda da bir yorumda bulunmamıştır. Ayrıca AİHM'e göre yetkililerin söz konusu olay nedeniyle başvuran hakkında şüphelerin hasıl olduğunu belirtmeleri, eğitim sisteminde kamu güveninin sürdürülmesi ve çocuklara yönelik şüpheli eylemlere hoşgörü gösterilmesini engelleme gereksinimlerinin yetkililer tarafından dikkate alındığı anlamına gelmektedir. Bu husus karşısında disiplin soruşturması, hukuk yargılaması kapsamında kalan yetki sınırlarını başvuranın eş zamanlı olarak yürütülen ceza yargılamasında masum sayılma hakkını ihlal teşkil edecek şekilde aşmamıştır (*Güç/Türkiye*, § 41).

35. AİHM, idare mahkemesinin ceza yargılamasında alınan bir ifadeye atıfta bulunmasına ilişkin olarak ise hukuk mahkemesinin ceza davasında alınan bir ifadeye veya elde edilen bir delile istinat etmesinin tek başına Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasına aykırı olmadığını, ancak bu istinat sonucunda hukuk mahkemesinin davalının cezai sorumluluğu hakkında yorum yapmaması veya bu bağlamda uygun olmayan çıkarımlarda bulunmaması gerektiğini dile getirmektedir. Olaylara ilişkin olarak AİHM, söz konusu ifadenin (başvuranın daha önce çalışmış olduğu diğer okullarda da bu tür uygunsuz davranışlarda bulunduğu söylentilerine atıfta bulunan) tek başına başvurana cezai suç isnadında bulunmadığı kanaatinde olduğunu belirtmiştir. AİHM ayrıca, başvuranın ceza yargılamasında kendisine isnat edilen eylemlerden suçlu bulunması gerektiği yönünde idare mahkemesince bir yorumda bulunulmadığını ifade etmiştir. AİHM, sonuç olarak disiplin

işlemleri ile idari yargılama sürecinde kullanılan dilin Sözleşme'nin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında yer alan koşullara uygun olduğunu tespit etmiştir (*Güç/Türkiye*, §§ 42, 43).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

36. Mahkemenin 9/1/2019 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Masumiyet Karinesinin İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

37. Başvurucu, sanık olduğu ceza yargılamasında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olmasına, 5271 sayılı Kanun'un 231. maddesinin beşinci fıkrasında "*Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder*" hükmü yer almasına rağmen hakkında mahkûmiyet hükmü kurulmuş gibi hareket edilerek disiplin cezası verilmesinden şikâyetçi olmuştur.

2. Değerlendirme

38. Anayasa'nın "*Suç ve cezalara ilişkin esaslar*" kenar başlıklı 38. maddesinin dördüncü fıkrası şöyledir :

"Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."

39. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucunun iddiasının masumiyet karinesi ilkesi kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

40. Masumiyet karinesi, ceza yargılaması kapsamında bir usul güvencesi olmasına rağmen buna ilişkin korumanın uygulanabilir olması ve etkili şekilde sağlanabilmesi için beraat eden veya bir şekilde hakkındaki ceza yargılaması devam etmeyen kişilerin kamu görevlileri veya otoritelerince suçlu muamelesi görmelerini önlemelidir. Bu kapsamda ceza davasını takip eden *ceza yargılaması niteliğinde olmayan herhangi bir yargılamada* da (hukuk, disiplin gibi) masumiyet karinesine özen gösterilmelidir. Bununla birlikte ceza yargılamasında mahkûmiyetle sonuçlanmamış aynı olaylara dayanılarak bir kişinin disiplin suçundan suçlu bulunması veya hakkında tazminata karar verilmesi masumiyet karinesini otomatik olarak ihlal etmez. Bu kapsamda *karar vericilerin kullandıkları dil* kritik önem taşır (*Mustafa Kıvrak*, B. No: 2013/3175, 20/2/2014, § 36). Bunun için kararın gerekçesinin bütün hâlinde dikkate alınarak mahkemece kişinin suçlu olduğuna dair bir yargıda ya da imada bulunulup bulunulmadığının incelenmesi gerekir (*M.I.*, B. No: 2012/1268, 30/12/2014, § 50).

41. Hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen durumlarda sanığın suçlu olduğu konusunda ulaşılmış bir vicdani kanaat bulunmakta ve bu kanaat *kasten yeni bir suç* işlenmemesi şartına bağlı olarak hüküm ifade etmemektedir. Bu çerçevede ceza davası dışında fakat ceza davasına konu olan eylemler nedeniyle devam eden idari uyuşmazlıklarda, açıklanması geri bırakılan mahkûmiyet kararına dayanılması masumiyet karinesi ile çelişebilir. Buna karşılık idari uyuşmazlığın çözümüne esas teşkil etmesi bakımından sadece

kişinin yargılanmış olmasından ve hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına dair karardan söz edilmesi, masumiyet karinesinin ihlal edildiğinden söz edebilmek bakımından yeterli değildir. Bunun için kararın gerekçesinin bütün hâlinde dikkate alınması ve nihai kararın münhasıran hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen fiillere dayanıp dayanmadığının incelenmesi gerekir (*Kürşat Eyoğ, B. No: 2012/665, 13/6/2013, §§ 28, 29*).

42. Somut olayda başvuru hakkında verilen kınama cezasına ilişkin kararın gerekçesinde Ankara 9. Ağır Ceza Mahkemesinin kararının mahkûmiyet açısından kesin hüküm oluşturan bir karar niteliğinde olmadığı belirtilmiştir; Mahkemede dinlenen tanıklar, toplanan deliller, başvuru hakkındaki mahkeme heyetini reddetme yolunu seçmeyerek fevri olarak da olsa sarf ettiği sözlerin disiplin suçunu oluşturduğu sonucuna varılmıştır (bkz. § 15). İlk derece mahkemesi ise başvuru hakkındaki mahkeme heyetine hakaret ettiğinin sabit olduğunu belirttikten sonra davalı idarece 1136 sayılı Kanun'un 157. maddesinde öngörülen yetki kullanılmak suretiyle kınama cezası verildiği gerekçesi ile davanın reddine karar vermiştir. Ayrıca kararda başvuru hakkındaki ceza hukuku anlamında kesin suretle *suçlu* olduğunu ifade eden bir ibareye de yer verilmediği görülmektedir. Tüm bu tespitler ışığında ve ceza hukuku ile disiplin hukukunun farklı kurallara ve ilkelere tabi disiplinler olduğu, bu iki disiplininde farklı ispat standartlarının benimsendiği dikkate alındığında TBB Disiplin Kurulunun işleminde ve Ankara 4. İdare Mahkemesinin kararının gerekçelerinde masumiyet karinesini ihlal eden bir yön bulunmadığı değerlendirilmektedir.

43. Ayrıca idare mahkemesi kararında geçen "*hakaret*" teriminin ceza hukuku kapsamına giren eylemler bağlamında kullanılmadığı, kişinin fevri olarak da olsa sarf ettiği sözlerin disiplin hukuku kapsamında değerlendirilebileceğini vurgulamak için kullanıldığı tespit edilmiştir.

44. Açıklanan gerekçelerle başvuru hakkındaki masumiyet karinesi ilkesine yönelik bir müdahalenin bulunmadığının açık olduğu anlaşıldığından başvuru hakkındaki bu kısmının, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Gerekçeli Karar Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvuru hakkındaki İddiaları

45. Başvuru hakkındaki disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına ilişkin karardan üç yıl sonra tekrar soruşturma başlatılmasının 1136 sayılı Kanun'a aykırı olduğuna yönelik şikâyetlerinin mahkeme karar gerekçesinde karşılanmadığını ve gerekçenin yetersiz olduğunu belirterek gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

2. Değerlendirme

46. Anayasa'nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Bununla birlikte Anayasa'nın 36. maddesine "*...ile adil yargılanma*" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de güvence altına alınan adil yargılanma hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Sözleşme'nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu AİHM'in birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir (*Abdullah Topçu, B. No: 2014/8868, 19/4/2017, § 75*).

47. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da "*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*" denilerek mahkemelere kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir. Anayasa'nın bütünlüğü ilkesi gereği anılan Anayasa kuralı da gerekçeli karar hakkının değerlendirilmesinde gözönünde bulundurulmalıdır (*Abdullah Topçu, § 76*).

48. Gerekçeli karar hakkı, yargılamada ileri sürülen tüm iddialara ayrıntılı şekilde yanıt verilmesi gerektiği şeklinde anlaşılabilir. Bu nedenle gerekçe gösterme zorunluluğunun kapsamı kararın niteliğine göre değişebilir (*Mehmet Yavuz, B. No: 2013/2995, 20/2/2014, § 51*). Kanun yolu incelemesi yapan mercinin yargılamayı yapan mahkemeye aynı sonuca ulaşması ve bunu aynı gerekçeyi kullanarak veya atıfla kararına yansıtması kararın gerekçelendirilmiş olması bakımından yeterlidir (*Yasemin Ekşi, B. No: 2013/5486, 4/12/2013, § 57*).

49. Başvurucu 2005 yılında disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına karar verilmişken üç yıl sonra tekrar disiplin kovuşturması açılmasının 1136 sayılı Kanun'un 143. maddesine (bkz. § 24) aykırı olduğunu iddia etmişse de baro yönetim kurulunca verilen kararda (bkz. § 10) yargılamanın sonucunda 140. maddeye göre tekrar soruşturma başlatılacağından ilk aşamada kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiş; yargılamanın sonucuna göre 1136 sayılı Kanun'un 140. maddesindeki "*Baro yönetim kurulları hükümlülükle sonuçlanan bir ceza davasının konusunu teşkil eden eylemlerden dolayı ayrıca disiplin kovuşturması açmak zorundadırlar*" hükmü gereğince tekrar soruşturma başlatılarak başvurucuya kınama cezası verilmiştir. Bu nedenle ilk karardan sonra tekrar soruşturma başlatılmasının başvurucu açısından öngörülemez nitelikte olduğu da söylenemez.

50. Somut olayda yapılan yargılama sonucunda başvurucunun dava dilekçesinde ileri sürdüğü davanın sonucuna etkili olabilecek tüm iddia ve savunmalarının tartışılarak karar verildiği, kararda da hükme ulaşılması için yeterli gerekçe bulunduğu görüldüğünden gerekçeli karar hakkına yönelik bir ihlal olmadığı açık olduğu anlaşılmaktadır.

51. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının da, diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

C. Maddi ve Manevi Varlığını Koruma ve Geliştirme Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

52. Başvurucu; mesleki sicilinde yer alan kınama cezasının mesleki kariyerine olumsuz etkisi olduğunu, kararın hukuka aykırı olarak verildiğini, bu sebeple anılan disiplin cezasının maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

53. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (3), 48. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları uyarınca bireysel başvuruda; kamu gücünün neden olduğu iddia edilen ihlale dair olayların

Başvuru Numarası : 2014/11453
Karar Tarihi : 9/1/2019

tarih sırasına göre özeti yapılmalı, bireysel başvuru kapsamındaki hakların ne şekilde ihlal edildiği ve buna ilişkin gerekçe ile deliller açıklanmalıdır (*Veli Özdemir*, B. No: 2013/276, 9/1/2014, §§ 19, 20).

54. Somut olayda başvuru; ihlal iddiasına ilişkin delillerini sunma, temel hak ve özgürlüğünün ihlal edildiğine ilişkin açıklamalarda bulunma yönündeki yükümlülüğünü yerine getirmemiştir. Başvuru, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı dikkate alınmadan disiplin cezası verilmesi nedeniyle mesleki olarak olumsuz etkilendiğini soyut olarak belirtmekle yetinmiş; maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına yönelik nasıl bir müdahalede bulunduğu konusunda açıklamada bulunmamıştır. Dolayısıyla başvuru tarafından ileri sürülen iddiaların temellendirilemediği sonucuna ulaşılmıştır.

55. Açıklanan gerekçelerle başvurunun bu kısmının da diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvuru kimliğinin gizli tutulması talebinin **KABULÜNE**,

B. 1. Masumiyet karinesinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**,

2. Gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**,

3. Maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *açıkça dayanaktan yoksun olması* nedeniyle **KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA**,

C. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde **BIRAKILMASINA** 9/1/2019 tarihinde **OYBİRLİĞİYLE** karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M.Emin KUZ